

Motion till riksdagen 2020/21:4093

av Jakob Forssmed m.fl. (KD)

med anledning av prop. 2020/21:208 Extra
ändringsbudget för 2021 – Förlängda
ersättningar på sjukförsäkringsområdet,
stöd till företag, kultur, idrott och
civilsamhälle samt andra åtgärder med
anledning av coronaviruset

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utvärdera utformningen av stödet vid korttidsarbete i vissa fall och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ansökan och utbetalning av stöd vid korttidsarbete i vissa fall för perioden juli–september 2021 ska påskyndas och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utvärdera utformningen och omfattningen av insatser för den ideella sektorn och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utvärdera utformningen och omfattningen av företagsstöden ur ett civilsamhällesperspektiv och tillkännager detta för regeringen.

Kristdemokraternas övergripande syn på propositionen

Följdmotionsrätten gällande ändringsbudgetar är starkt begränsad i praxis. Det gör att Kristdemokraternas yrkanden i denna följdmotion inte omfattar hela motionens intentioner.

I propositionen lämnas förslag om tre månaders förlängning av korttidsarbete t.o.m. september 2021. Medel tillförs även för att utöka andra företagsstöd –

omställningsstödet, omsättningsstödet till enskilda näringsidkare och stödet till handelsbolag, även om detta handlar om mer formella belopp eftersom de medel som tidigare skjutits till bedöms räcka. Regeringen föreslår även förlängda ersättningar inom sjukförsäkringen och för sjuklönekostnader. Därutöver tillförs ytterligare medel för stöd till kultur, idrott och civilsamhälle. Dessutom föreslås medel för fortsatta insatser som rör vaccinering mot covid-19 och åtgärder för att motverka ytterligare smittspridning. Slutligen lämnas förslag om kreditgarantier eller en låneram till SAS-koncernen.

Den ekonomiska kris som följt i pandemins spår har varit djup och är ännu inte över även om viss ljusning finns med fler vaccinerade och färre restriktioner. Läget är dock fortsatt osäkert, inte minst på grund av att nya mutationer av viruset riskerar att förlänga pandemin med ytterligare smittvågor. Konsekvenserna är fortsatt kännbara för företag och enskilda, och det är nu viktigt att inte fasa ut vare sig restriktioner eller krisåtgärder för tidigt. Kristdemokraterna välkomnar därför att regeringen förlänger stöden både till företag och till enskilda, och att ytterligare medel för vaccinering och åtgärder mot smittspridning skjuts till. I flera fall är regeringens tillskott ett svar på de tillkännagivanden som riksdagen har riktat till regeringen för att förbättra olika aspekter av stöden.

Otillräckligt stöd vid korttidsarbete

Den justering som sker vad gäller jämförelsemånad för det underlag som ligger till grund för bedömning av företagens rätt till korttidsstöd är dock inte tillräcklig. Det riksdagen efterfrågade i sitt tillkännagivande till regeringen var större flexibilitet i regelverket, särskilt när det gäller jämförelsemånad för säsongsvaryerande verksamhet. Propositionens förslag innebär inte ökad flexibilitet, eftersom den tidigare jämförelsemånaden (september 2020) enbart byts ut mot en ny (april 2021). Detta förslag kommer möjligen att förbättra för vissa säsongsföretag, men inte alla. Det ligger i sakens natur att säsongsbetonade företag bedriver verksamhet under olika, inte samma, säsonger. Därmed behöver jämförelsemånader anpassas till den verkligheten. Tillkännagivandet innebar också att regeringen skulle återkomma med förslag om ökad flexibilitet för mindre företag med endast en driftsenhet, så att de ska kunna permittera olika delar av personalstyrkan i olika grad. Regeringen har inga förslag om detta.

Ett annat problem med stödet vid korttidsarbete är att regelverket tolkas alltför snävt på ett sätt som knappast varit avsikten, så att företag som kommer in med sin avstämning en eller ett par dagar sent tvingas betala tillbaka hela stödbeloppet. Detta är en orimlig och oproportionerlig tillämpning, som även Tillväxtverket påpekat i en hemställan som de överlämnat till regeringen. Myndigheten kräver där att företag som inkommit för sent med sin avstämning, men som har godtagbara skäl för det, inte ska återkrävas på hela stödbeloppet. Kristdemokraterna anser att regeringen i denna proposition borde ha inkluderat den lagändring som Tillväxtverket kräver. Syftet med stödet måste vara att rädda så många jobb som möjligt, och då är det viktigt att företagen inte riskerar att tappa stödet på grund av petitesseer, särskilt inte som stödet har varit omvittnat administrativt krångligt att söka och hantera för företagen.

Kristdemokraterna anser fortsatt att det i kris varit och är olämpligt med den regel som regeringen infört i stödet till korttidsarbete som säger att företag, för att få del av stöd vid korttidsarbete, ska ha uttömt tillgängliga möjligheter att minska sina

arbetskraftskostnader, vilket framför allt innebär att personer med tidsbegränsade anställningar behöver sägas upp. Nu konstaterar även Finanspolitiska rådet i sin utvärdering av den förda finanspolitiken att detta leder till en högre arbetslöshet i branscher som har en hög andel sådana anställningar. Regeringen bör ta bort eller pausa denna regel under resterande del av krisen.

Kristdemokraterna anser mot bakgrund av de brister som beskrivits ovan att utformningen av stödet vid korttidsarbete i vissa fall bör utvärderas. Detta bör regeringen ges till känna.

Utöver detta anser Kristdemokraterna att det är anmärkningsvärt att Tillväxtverket inte kommer att kunna betala ut det förlängda stödet vid korttidsarbete för perioden juli–september 2021 förrän i november samma år. Regeringen tillskjuter förvisso medel till myndigheten i denna proposition för att förkorta handläggningstiderna, men vi uppmanar regeringen att fortsätta vända på varje sten för att hitta sätt att betala ut stöd snabbare. Många i grunden livskraftiga företag är nu – 15 månader in i krisen – i sämre skick, och det innebär att dröjsmål är förenat med en än större fara. Det finns dessutom många företag som sedan länge väntar på besked om tidigare ansökningar. Varje veckas och månads fördröjning innebär en ökad börda i form av större oro och försämrad likviditet. Regeringen bör nu tillse att ansökan om och utbetalning av stöd vid korttidsarbete i vissa fall för perioden juli–september 2021 påskyndas. Detta bör regeringen ges till känna.

Otillräckligt stöd till civilsamhället

Regeringen tillför också medel till kultur, idrott och civilsamhälle. Stödet till civilsamhället är dock litet – endast 40 miljoner kronor avsätts för insatser för den ideella sektorn. Tillskottet är inte ett svar på det tillkännagivande som riksdagen riktade till regeringen i februari om att regeringen bör återkomma till riksdagen med ett stöd som bättre når fram till det breda civilsamhället.

Kristdemokraterna har upprepade gånger under krisens lopp uppmärksammat regeringen på att även civilsamhällets organisationer hamnat i ett svårt ekonomiskt läge med anledning av restriktioner som begränsat verksamheten, och med anledning av osäkerheter i intäktsströmmar när gåvogivare berörs av den ekonomiska krisen. Vid krisens inledning uppgav 55 procent av Giva Sveriges medlemmar att de bedömde att deras intäkter från gåvor, donationer och bidrag skulle minska med anledning av covid-krisen. Deras farhågor har också besannats vad gäller företagsgåvor, som minskat under krisen. Däremot har allmänhetens gåvogivande ökat, inte minst tack vare den skattere- duktion för gåvor till hjälpverksamhet som Kristdemokraterna, tillsammans med Moderaterna, såg till att återinföra 2019.

Precis som för övriga samhället är osäkerheten för civilsamhällets verksamheter stor. Restriktioner påverkar möjligheter att arrangera läger, konferenser och andra större samlingar som brukar innebära viktiga intäkter. Basarer, marknader och uthyrning av föreningslokaler har i praktiken omöjliggjorts. Dessutom har dessa organisationer haft sämre möjligheter att använda sig av de företagsstöd som regeringen infört, vilket innebär att de riskerar att ha sämre marginaler när krisen nu pågått i 15 månader. Regeringen har fortfarande inte agerat för att bredda de befintliga stöden så att de bättre når fram till civilsamhället, exempelvis definitionen av vilka intäkter som ska kunna

ingå i underlaget för omställningsstödet. Även beloppsgränsen i omställningsstödet innebär att många mindre föreningar och församlingar som är egna juridiska personer utesluts. Regeringen har heller inte gjort något åt den anomali som gör att exempelvis Ersta diakoni kan ta del av stöd, medan Bräcke diakoni inte kan det – trots att de två verksamheterna liknar varandra vad gäller historia, värdegrund och verksamhet. Detta beror på att Bräcke diakoni är en stiftelse. Dessa har inte kunnat ta del av det projektstöd för bidrag till insatser för socialt särskilt utsatta som delats ut via MUCF, trots att ett stort antal av civilsamhällets organisationer bedrivs just i stiftelseform.

Det är anmärkningsvärt att regeringen, i denna budget, inte levererar på det tillkännagivande som riksdagen riktat med anledning av civilsamhället – trots att både kultur och idrott får stora stöd. Kristdemokraterna fortsätter att uppmana regeringen att inte glömma de organisationer som tar sig an de mest utsatta i samhället. Regeringen bör därför utvärdera storleken och omfattningen av insatser för den ideella sektorn samt företagsstöden ur ett civilsamhällesperspektiv. Detta bör regeringen ges till känna.

Jakob Forssmed (KD)

Michael Anefur (KD)

Hans Eklind (KD)

Robert Halef (KD)

Sofia Damm (KD)

Hampus Hagman (KD)